

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Irodalomtudományi Intézet
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve		Irodalomelmélet LLM2007					
2.2 Az előadásért felelős tanár neve		Berszán István					
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve		Drd. André Ferenc					
2.4 Tanulmányi év	MM, MB 1	2.5 Félév	2	2.6. Az értékelés módja	Vizsga	2.7 A tantárgy típusa	Kö, A

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					14
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					26
Szemináriumok / házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					12
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama			56		
3.8 A félév össz-óraszama			98		
3.9 Kreditszám			4		

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• előadóterem, alkalmmilag vetítő, laptop, hangszórók
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• szemináriumi terem, alkalmmilag vetítő, laptop, hangszórók

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C1.1 Definirea conceptelor, identificarea si exemplificarea limbajului specific teoriei literare; cunoasterea unor metode de analiza specifice studiului interdisciplinar al stiintelor umaniste.</p> <p>C1.2 Descrierea conceptelor, perspectivelor si metodelor utilizate în teoria literara moderna.</p> <p>C 1.3. Aplicarea conceptelor de teorie literara si investigarea dinamica a fenomenelor literare/culturale. Relationarea discursului literar cu discursul cultural, în general, dar si cu cel stiintific.</p> <p>C 1.4. Abordarea critica a ideilor si orientarilor teoretice în studiul literaturii.</p>
Általános kompetenciák	<p>CT1 Utilizarea componentelor domeniului limba si literatura, în deplina concordanta cu etica profesionala.</p> <p>CT2 Relationarea în echipa; comunicarea interpersonală si asumarea de roluri specifice.</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • bevezető tájékoztató a 20. századi és kortárs irodalomtudományi diskurzusokban és azok egymáshoz való viszonyaiban
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • az előadás az egyes irodalomtudományi diskurzusok irodalomkonceptióját, fogalomapparátusát és értelmezési technikáit mutatja be • a szemináriumokon alapszövegek közös olvasására és a megismert értelmezési stratégiák alkalmazására kerül sor

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Irodalom és tudomány. A tudományos paradigma (Thomas Kuhn) és a diskurzus (Michel Foucault) koncepciója. Az idővetület koncepciója (Berszán I.)	Problémafelvetés és a irodalomolvasó hallgatók problémaérzékenysége nek	
2. Eredetkontextus és műközpontúság a strukturalizmus előtti irodalomtudományi diskurzusokban.		
3. A forma rendszerszerűségének strukturalista elve. A forma realitásának strukturalista elve. A forma globalitásának strukturalista elve. Intencionalitás és rétegmélet (Roman Ingarden). A mű jelszerűsége (Mukarovsky) és összetevői. <u>Olvasat</u> Nemes Nagy Ágnes: <i>Az alvó lovasok</i>	Fogalom-tisztázó magyarázat és a fogalmak, elméleti koncepciók demonstratív olvasástechnikai alkalmazása.	
4. Paradigmatikus és szintagmatikus szerveződés a nyelvi működésben (Jakobson). A <i>jakobsoni</i> poétikai funkció. A kifejezés és a tartalom síkja Roland Barthes szemiológiai rendszerében – a konnotatív nyelv. <u>Olvasat:</u> Jorge Luis Borges: <i>Két király és két útvészítő</i>	A hallgatóknak menet közben ellenőrizniük kell a tanári olvasat megfelelését a demonstrált irodalomtudományi beszédmódnak, illetve az olvasott irodalmi szövegnek.	
5-6. Klasszikus és posztmodern hermeneutika különbsége. Az analógia és a formális logika viszonya Ricoeur felfogásában. A hit és a gyanú hermeneutikája (Paul Ricoeur). Gadamer játékelméletének alaptézisei. A megértés előzetesség-struktúrája. A hatástörténeti tudat fogalma. A hermeneutikai szituáció és a horizont viszonya. Gadamer		

<p>hagyomány-konceptiójának <i>foucault</i>-i kritikája.</p> <p><u>Olvasat</u> Kun Árpád: A csöszök</p>		
<p>7-8. A jelenlét metafizikájának dekonstruálása (Jacques Derrida). A totalitásba vetett strukturalista bizalom megingatása. A középponttal rendelkező struktúra kritikája. Dekonstruktív retoricitás (Paul de Man).</p> <p><u>Olvasat</u> William Blake: <i>A tigris (Szabó Lőrinc)</i></p>		
<p>9-10. Antropológia és kultúratudományok (Clifford Geertz, Walter Haug, Stephen Greenblatt).</p> <p><u>Olvasat</u> Orevecz Imre: <i>Halászóember</i>; Albert s Gergé animációk (Ra Stúdió)</p>		
<p>11. Társadalomtörténet (Pierre Bourdieu).</p>		
<p>12-13. Az irodalom médiaelméleti megközelítésben (Werner Wolf).</p> <p><u>Olvasat</u> 1. Intermediális formák topológiája: példák</p>		
<p>14. Irodalom és gyakorláskutatás (Berszán István)</p> <p><u>Olvasat</u> <i>Terepkönyv-gyakorlatok</i></p>		
<p>Kötelező könyvészet</p> <p>1. Bókay Antal, Vilcsek Béla (szerk.): <i>A modern irodalomtudomány kialakulása</i>. Osiris, Budapest 1998. (a szöveggyűjteményből irányatonként két-két alapszöveg elolvasása közzetelző. Lásd ajánlott szakirodalom)</p> <p>2. Paul Ricoeur: <i>Struktúra és hermeneutika</i>. In Bókay Antal, Vilcsek Béla, Szamosi Gertrud, Sári László (szerk.): <i>A posztmodern irodalomtudomány kialakulása</i>. Osiris, Budapest 2002.</p> <p>3. Jaques Derrida: <i>A struktúra, a jel és a játék az embertudományok diskurzusában</i>. In Bókay Antal, Vilcsek Béla, Szamosi Gertrud, Sári László (szerk.): <i>A posztmodern irodalomtudomány kialakulása</i>. Osiris, Budapest 2002.</p> <p>4. Stephen Greenblatt: <i>A társadalmi energia áramlása</i>. In szerk. Bókay Antal – Vilcsek Béla – Szamosi Gertrud – Sári László: <i>A posztmodern irodalomtudomány kialakulása</i>. Osiris, Budapest 2002.</p> <p>5. Pierre Bourdieu: <i>A megértés megértése. A tiszta esztétika történeti genézise</i>. In Bónus Tibor-Kelemen Pál-Molnár Gábor Tamás (szerk.): <i>Intézményesség és kulturális közvetítés</i>. Ráció, Budapest: Ráció, 2005.</p> <p>6. Werner Wolf: <i>(Inter)mediality and the Study of Literature</i></p> <p>7. Berszán István: <i>Terepkönyv-gyakorlatok</i>. In Berszán István: <i>Gyakorláskutatás. Írások és mozgásterek</i>. Kalligram, Pozsony, 2013.</p>		
8.2 Szeminárium (André Ferenc)	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<p>1. Közéletiség, személyesség kérdései. Bevezetés, megbeszélések, verselemzés</p> <p>Tervezett versek megbeszélésre: Petri György: <i>Sári, ne vigyorogj rajtam</i> http://dia.pool.pim.hu/html/muvek/PETRI/petri00001a/petri00194/petri00194.html Nagy Hajnal Csilla: <i>Igor</i> http://kulter.hu/2016/09/nagy-hajnal-csilla-verse/</p> <p>Kötelező irodalom: Jean Francois Lytorad: <i>Mi a posztmodern?</i> In: Bókay Antal–Vilcsek Béla (szerk.): <i>A posztmodern irodalomtudomány kialakulása</i>. Osiris, Budapest, 2002. 13-19.</p>	<p>a szövegek együtto olvasása és vitaindítókon való bemutatása során az absztrakt gondolkodási készségek fejlesztése, a terminológia-használat, a magas színvonalú önálló és analitikus gondolkodás</p>	
2. Én-határok, identitás konstrukciók, nyelvkeresés		

<p>Kovács András Ferenc: <i>Tűzföld hava</i>.</p> <p>Kötelező szakirodalom: Jacques Lacan: <i>A tükör-stádium mint az én funkciójának kialakítója</i>. In: Bókay-Vilcsek: Im. 65-69. Gumbrecht: <i>Hangulatok</i>. Prae, 2013/03. 9-25.</p>	fejllesztése	
<p>3. Kisebbségi lét, álom-képek, én és a másik Szöcs Petra – <i>Kétvízköz</i>. Magvető, Budapest, 2013.</p> <p>Kötelező szakirodalom: Derrida – <i>Mi a költészet</i>. In: Bókay-Vilcsek: Im. 276-279. Homi K. Bhabha – <i>A másik kérdése: sztereotípiá, diszkrimináció és a kolonializmus diksurzusa</i>. In: Bókay-Vilcsek: Im. 630-649.</p>		
<p>4. A szövegbomlás virágai, a nyelvi huzalok. A Telep Csoport Krusovszky Dénes: <i>Elromlani milyen</i>, Kalligram, 2009.</p> <p>Kötelező szakirodalom: Gadamer: <i>Az eminens szöveg igazsága</i>. In: Bókay-Vilcsek: Im. 229-234. Gadamer: <i>Ki vagyok én? Ki vagy te?</i> In: Bókay-Vilcsek: Im. 245-265.</p>		
<p>5. Szövegek és szövetek – a húson innen és túl Tóth Krisztina: <i>Pixel</i>. Magvető, Budapest, 2011.</p> <p>Kötelező szakirodalom: Földes Györgyi: <i>Szövegek, testek, szövegtestek. A testírás-elmélet irányai</i>. In: Helikon Irodalomtudományi Szemle, 2011. 1–2. sz. 3–50.</p>		
<p>6. A kimondhatatlanság diksurzusa Hervay Gizella: <i>Zuhanások. Oratórium három hangra</i>. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó, 1978.</p> <p>Kötelező szakirodalom: Luce Irigaray: <i>A diskurzus hatalma, a nőiség alárendeltsége</i>. In: Bókay-Vilcsek: Im. 483-490. Ann Rosalind Jones: <i>A test írása: A l'écriture féminine megértése felé</i>. In: Bókay-Vilcsek: Im. 491-503.</p>		
<p>7. A rejtőzködő kimondás. Szexualitás és textualitás Rosmer János: <i>Hátsó ülés</i>. Kalligram, Pozsony-Bp., 2010.</p> <p>Kötelező szakirodalom: Jean Baudillard: <i>A rossz transzparenciája</i>. In: Bókay-Vilcsek: Im. 87-94. Julia Kristeva: <i>Don Juan, avagy a szerelem képessége</i>. In: Bókay-Vilcsek: Im. 127-137.</p>		

9. A szakmai testületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy tartalma megfelel az ELTE, a Pécsi Tudományegyetem és a Szegedi Tudományegyetem Bölcsészkarán MA képzésen oktatott irodalomelmélet irodalomtudományi diskurzusokra vonatkozó tematikájának. Ez az előadássorozat nagyobb hangsúlyt fektet a megismert irodalomtudományi beszédmódok olvasástechnikai bemutatására.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Jártasság a témában és a szakirodalomban	Írásbeli vizsga	50%
	A megadott vizsgafeladatra koncentráció		
	Az írásbeli vizsgadolgozat szövegszerkezése		
10.5 Szeminárium	Szemináriumi aktivitás, otthoni feladatok elvégzése	Vitaindító, szemináriumi dolgozat	50 %
10.6 Minimális követelmények			
<ul style="list-style-type: none"> • A kötelező szakirodalom elolvasása • Az alapfogalmak helyes értelmezése • Jelenlét a szemináriumon (1 hiányzás megengedett) • A félév során egyszer szemináriumi vitaindítót tartani • Írásbeli teszt			

Data completării
2020.04.15

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar/
laborator/ proiect

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

2020.04.17.